

Georgische delegatie onder de indruk van Nederlandse gemeenten

Justitia et Pax ontving van 19 tot en met 28 september een 10-koppige delegatie uit Georgië. Dit bezoek is onderdeel van het project "Getting the Minority Voice Heard in Georgia" dat Justitia et Pax samen met partnerorganisatie Public Movement Multinational Georgia uitvoert.

De nadruk lag bij dit bezoek op de wijze van functioneren van lokale overheden en de participatie van burgers bij overheidsdiensten. Rondleidingen boden de leden van de delegatie een kijkje in de keuken bij verschillende dienstverlenende instanties. De Internationale sectie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaf inzicht in de rol van lokale overheden in Nederland en de rol die de VNG hierbij vervult. Bij een bezoek aan de Anne Frank Stichting werd uitleg gegeven over educatiematerialen en discussiemethoden om mensenrechten in het werk te betrekken. De delegatie deed mee met een 'petje op petje af'-oefening, waarbij gediscussieerd werd aan de hand van een van tevoren bepaald standpunt over de politieke ontwikkelingen in Georgië. Ook een bezoek aan België stond op het

programma met een excursie naar het huis van de Nederlandse provinciën in Brussel en aan gemeente Turnhout die de participatie van burgers hoog in het vaandel heeft staan.

Een werkbezoek aan de productiefaciliteit van Dunea (Duinwaterleidingbedrijf) en een afvalbrenngstation van de Haagse milieuservice oogstte veel waardering. Een gesprek met de adviseur van de Haagse wethouder Baldeswingh over sociaal kapitaal en burgerparticipatie leverde een stormvloed aan vragen op voor de betreffende adviseur. Men was onder de indruk van de vele middelen die Nederlandse gemeenten hebben om diensten te faciliteren.

Samenwerking

Verschiedende deelnemers besloten al tijdens het bezoek om samenwerkingsverbanden op te zetten. Bij de Haagse milieuservice werd gesproken over de aanschaf van Nederlandse tweedehands vuilniswagens. Bijzonder was ook de uitnodiging van de Georgische ambassadeur in Nederland die de delegatie ontving op de ambassade in Den Haag. Daar werd zeer openhartig gesproken over de politieke ontwikkelingen en het werk

van PMMG. Justitia et Pax hoopt samen met partner PMMG deze succesvolle samenwerking de komende jaren te kunnen voortzetten.

Achtergrond

Het bezoek is onderdeel van een tweejarig samenwerkingsprogramma tussen Justitia et Pax Nederland en partnerorganisatie Public Movement Multinational Georgia. Het project "Getting the Minority Voice Heard in Georgia" is gefinancierd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken vanuit het Matra-programma van de Nederlandse overheid dat steun verleent aan maatschappelijke transformatieprocessen in Midden- en Oost-Europese landen. Het project van Justitia et Pax en PMMG heeft als doel medewerkers van lokale overheden en niet-gouvernementele organisaties te trainen in het bevorderen van goed lokaal bestuur en het participeren van minderheden op lokaal niveau. Justitia et Pax heeft inmiddels een vijftal trainingen verzorgd voor zo'n 500 deelnemers in Georgië. Uit die deelnemers werd de delegatie samengesteld voor het bezoek aan Nederland.

Colofon

Deze nieuwsbrief die 4x per jaar verschijnt is een uitgave van **Justitia et Pax Nederland**
 Postbus 16334 2500 BH DEN HAAG
T: 070 31 36 800
E: info@justitiaetpax.nl
W: www.justitiaetpax.nl
Redactie: Justitia et Pax Nederland
Foto's: Photoworkx/Justitia et Pax
Tekst: Starling Text & Office Support/Justitia et Pax
Vormgeving: IDlab
Druk: De Lekstroom

Te kijk

In de hal van het Vredespaleis staat een vitrine om blijvend aandacht te geven aan de Internationale Interreligieuze Conferentie Faith in Human Rights van 10 december 2008 en aan de relatie tussen religie en mensenrechten. De vitrine werd onthuld door Steven

van Hoogstraten, directeur van de Carnegie Stichting, samen met Victor Scheffers, en in aanwezigheid van o.a. vertegenwoordigers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, STEK en de Gemeente Den Haag.

vervolg op pagina 3

Internationaal gehoor voor West-Papua

Pastor John Djonga en mevrouw Poengky Indarti waren enkele dagen in Nederland ter voorbereiding van een lobbyoffensief in Europa. In een intensieve tweedaagse training werden hun kennis en vaardigheden op het gebied van beleidsbeïnvloeding uitgebreid en aangescherpt. Zij spraken met mensenrechtenorganisaties en met in Nederland wonende Papua's op een bijeenkomst georganiseerd door Justitia et Pax.

Pastor John Djonga is werkzaam in het gebied van West-Papua dat grenst aan Papua Nieuw Guinea en rapporteert over mensenrechtenschendingen door het Indonesische leger. Vorig jaar deed Amnesty International een oproep ter wille van zijn veiligheid omdat hij openlijke doodsb bedreigingen ontving. Poengky Indarti werkt voor de Indonesische mensenrechtenorganisatie Imparsial. Zij heeft zich gespecialiseerd in het proces van Security Sector Reform (SSR). Imparsial werkt samen met

verschillende mensenrechtenorganisaties uit Papua. Na een bijeenkomst met medewerkers van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken reisden pastor Djonga en mevrouw Indarti naar Berlijn waar zij spraken met vertegenwoordigers van het Duitse Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In Genève namen zij deel aan de jaarlijkse vergadering van het faith based netwerk voor West-Papua met Europese en - dit keer voor het eerst - Australische faith based organisaties. Bij de Verenigde Naties voerden zij met beleidsmedewerkers gesprekken over mensenrechtenschendingen en SSR.

De prioriteiten van beide mensenrechtenverdedigers werden in Brussel gedeeld met Permanente Vertegenwoordigers en de Voorzitter van de Europese Unie (vanaf 1 juli is dat Zweden) die mensenrechten hoog op haar agenda heeft staan.

Synode over Afrika

Van 4 tot en met 25 oktober vindt in Rome de tweede bijzondere Bisschoppensynode voor Afrika plaats. Het thema is 'de Kerk in Afrika in dienst van verzoening, gerechtigheid en vrede'. "Gij zijt het zout der aarde... Gij zijt het licht van de wereld" (Mattheus 5, 13.14).

Een (continentale) synode is een adviesorgaan, een bron van informatie voor de Paus. Er worden geen besluiten genomen. Een synode publiceert geen documenten. Aan het einde van de drie weken in Rome overhandigen de Synodevaders hun aanbevelingen aan de Paus, die vervolgens een postsynodale exhortatie schrijft. Een continentale synode heeft dus haar beperkingen, maar ook haar kansen. Zij kan de bestuurlijke organen van de Kerk van Rome deelgenoot maken van de ontwikkelingen in het continent, van haar zorgen, haar inzet, haar concrete bekommernissen. Naast de theologische en pastorale inzichten delen de Synodevaders met elkaar ook hun analyse van de politieke, economische en sociaal-culturele ontwikkelingen in hun landen. Zo vinden we in het werkdocument, de Lineamenta, paragrafen over de gevolgen van de globalisering, over gezondheid, onderwijs en sociaal-economische ontwikkeling. Ook het concrete werk van de Kerk in de samenleving wordt beschreven, inclusief de activiteiten van leken in de economie, het onderwijs, het leger, de media.

Het thema van deze Synode voor Afrika heeft een grote theologische en pastorale actualiteit voor dit continent. Afrika wordt hard getroffen door de economische crisis. Je kunt een lange lijst maken van de negatieve ontwikkelingen: armoede, droogte en honger, gewapende conflicten, vluchtelingen, corruptie en straffeloosheid, dictaturen en falende staten, roof van natuurlijke hulpbronnen, de AIDS-pandemie, analfabetisme en jeugdwerkloosheid, enzovoort. Deze lijst, hij kan nog langer, is echter geen catalogus van verloren verwachtingen. Hij geeft ook de weg aan naar de toekomst, en de Kerk van Afrika is zich zeer bewust van de belangrijke rol die zij daarbij kan en moet vervullen.

vervolg op pagina 3

Symposium 'Solidariteit in Crisistijd'

Het Museum voor Communicatie was op 3 september de plaats waar Justitia et Pax samen met Cordaid en Mensen met een Missie een symposium hield over Solidariteit in Crisistijd. Het publiek hoorde sprekers Mgr. Gerard de Korte en mevrouw Agnes van Ardenne pleiten voor een herwaardering van het algemeen welzijn. Hun pleidooi sluit aan bij de onlangs verschenen encycliek Caritas in Veritate van Paus Benedictus XVI, die ondermeer ingaat op de oorzaken van de kredietcrisis en de waarde van de medemenselijkheid.

Onder leiding van dagvoorzitter Marga Miltenburg werd er met de sprekers en het publiek gedebatteerd over dit thema. De vraag rees hoe de boodschap van de paus en de interpretatie van de sprekers vertaald kan worden in concrete activiteiten. Op onze website verschijnt een uitgebreid verslag van het symposium.

Voorzitterswissel

Op 3 september nam Justitia et Pax na tien jaar afscheid van Fons Plasschaert. Toen hij in april 1999 voorzitter werd, ging het niet goed met Justitia et Pax. Ook de relatie met Kerkprovincie

liet te wensen over. Er is in die tien jaar veel gebeurd. Justitia et Pax staat er nu goed voor met een jonge staf, de financiën op orde en een stevig inhoudelijk programma. Met tevredenheid en dankbaarheid kijkt Fons terug: "Ik heb mogen werken aan wat goed is, met

De Nederlandse vertaling van de encycliek werd vervolgens door de heer Diederik Wiene van het Secretariaat van de R.K. Kerk uitgeleend aan de aftredende voorzitter van Justitia et Pax, prof. dr. Alphons Plasschaert, en aan zijn opvolger prof. mr. Peter Tak. Alle deelnemers aan het symposium ontvingen ook een exemplaar van deze Nederlandse uitgave.

mensen die gedreven worden door idealen die er toe doen". En Justitia et Pax dankt hem voor zijn inzet als bestuurder, als bruggenbouwer in het bijzonder naar de bisschoppen toe.

Zijn opvolger is Peter Tak. Opnieuw een (emeritus) hoogleraar uit Nijmegen, met gedegen kennis op het gebied van het strafrecht en van mensenrechten. Waarom zei hij "ja" op onze uitnodiging voorzitter te worden? "Ik had wel eens gekeken op Internet, wat Justitia et Pax doet. Interessant vond ik het. Een vriend van mij, Anton van Kalmthout, zit in de Commissie en hij nodigde me uit. Hij liet iets doorschermen, en zei met mij te willen werken. Dat hadden we ook vroeger gedaan. Ik dacht: als ik iemand in de Commissie heb die ik vertrouw, dan wil ik dat wel. Nu kan ik zeggen: ik had het ook zonder hem gekund. Veel enthousiaste mensen, en ik ben nog jong. De eerstkomende 5 jaar ga ik ervoor!"

Interreligieuze Conferentie Faith in Human Rights verdient een vervolg

In het Vredespaleis presenteerde Justitia et Pax op maandag 7 september de publicatie *Faith in Human Rights* - een boekje met daarin de verzamelde toespraken van de religieuze leiders en de verklaring zoals door hen ondertekend tijdens de Interreligieuze Conferentie over religie en mensenrechten die vorig jaar op 10 december in het Vredespaleis plaatsvond.

Alvorens het boekje te overhandigen aan de directeur van de Carnegie Stichting de heer Steven van Hoogstraten, nam Victor Scheffers de gelegenheid voor een korte terugblik over de unieke gebeurtenis van 10 december vorig jaar. Hij opende met de woorden van voorzitter Peter Kooijmans: "Het was de eerste keer in de geschiedenis dat vertegenwoordigers van de belangrijkste wereldgodsdiensten samenkamen om uit te spreken en te bevestigen dat hun religies en wereldbeschouwingen de rechten van de mens en de fundamentele vrijheid van iedere menselijke persoon erkennen en ondersteunen." Peter Kooijmans sprak ook de wens uit dat de Conferentie niet het einde maar het begin van een proces zou zijn.

Over dat proces zegt Victor Scheffers: "Niet lang na de publicatie van het statement Faith in Human Rights hadden al meer dan driehonderd mensen hun steun betuigd. We gaan door met het verzamelen van deze steunbetuigingen. Maar dat is niet genoeg. De verklaring verdient een bredere verspreiding en ook een toepassing in concrete situaties. Dat kunnen we als Justitia et Pax natuurlijk niet alleen doen."

"We verwachten van de ondertekenaars dat zij in hun eigen geloofsgemeenschap-

pen aandacht geven aan dit statement. We verwachten van de Verenigde Naties die ons initiatief zo hebben verwelkomd, dat het statement een rol speelt bij hun programma voor de promotie van de interreligieuze dialoog. We verwachten dat de Gemeente Den Haag bij de promotie van deze stad als International Center of Peace and Justice de rol van religies en wereldbeschouwingen niet vergeet."

"Er zijn positieve signalen. In februari van dit jaar had ik een gesprek met de Pontifical Council for Interreligious Dialogue in het Vaticaan. Begin augustus was Justitia et Pax uitgenodigd door het UN Population Fund in New York voor een ronde tafel bijeenkomst met (op) geloof gebaseerde organisaties. En in oktober zullen we deelnemen aan de interreligieuze dialoog en 7^e Doha Conferentie over menselijke solidariteit. Wellicht dat vanuit STEK in Den Haag en vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken ook nog initiatieven gemeld kunnen worden."

"In augustus maakte de Franse Minister van Buitenlandse Zaken Bernard Kouchner bekend, dat vanaf 1 juni op zijn Ministerie een panel van experts op het gebied van religie is gaan werken. Hun taak is het informeren van diplomaten over religieuze aangelegenheden en hun implicaties voor internationale relaties. Het is een erkenning van het belang van religie in buitenlandse zaken. "Als we demografie, ecologie en pandemieën een plek geven in ons strategisch denken, waarom religie dan niet?", zei Kouchner. Misschien een idee om aan de Nederlandse Adviesraad voor Internationale Vraagstukken ook zo'n panel toe te voegen?"

vervolg van pagina 1 ▼

Een paragraaf van de Lineamenta is gewijd aan het werk van de Justitia et Pax-commissies in Afrika. Op alle niveaus van de Kerk zijn zij actief om de bewustwording te bevorderen van alle gelovigen "opdat zij het zout van de aarde en het licht van de wereld worden". Het gaat daarbij om vorming op het gebied van mensenrechten, de strijd tegen de straffeloosheid, tegen oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid, tegen de onmenselijke behandeling van gevangenen, etcetera. In verkiezingsstijd hebben commissies programma's uitgevoerd om de burgers te informeren en te stimuleren te gaan stemmen. Ook organiseerden zij waarnemersprogramma's. Zij interveniëren bij politieke autoriteiten als de mensenrechten in het geding zijn. En zij begeleiden slachtoffers van mensenrechtenschendingen, in het bijzonder vrouwen en kinderen, op hun zoektocht naar gerechtigheid. Zo zijn de commissies van groot belang om de geloofsgemeenschap, in het bijzonder de leken, te ondersteunen in hun strijd voor gerechtigheid. En ze zijn van groot belang omdat zij door hun inzet voor verzoening, gerechtigheid en vrede invulling geven aan de evangelische boodschap en aan de pastorale van mensenrechten.

Justitia et Pax Nederland werkt al lang met verschillende commissies in Afrika in gemeenschappelijke programma's ter versterking van hun eigen capaciteit. In Congo gaat de aandacht in het bijzonder uit naar de slachtoffers van seksueel geweld. In Oeganda en Soedan ligt het accent op verzoening. Conflicttransformatie loopt als een rode draad door deze programma's: hoe kunnen wij onze zustercommissies helpen bij hun eigen werk in door oorlog en geweld verscheurde samenlevingen bouwen aan duurzame vrede door het bevorderen van verzoening en gerechtigheid.

Victor Scheffers